

15. Борисов Г. В. Завдання адвоката у адміністративному судочинстві / Г. В. Борисов // Від громадянського суспільства – до правової держави : тези доп. IV міжнар. наук.-практ. конф. (24 квіт. 2009 р.) / Харк. Нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2009. – С. 92–96.

Надійшла до редколегії 14.10.2013

ЕФИМЕНКО М. Ю. ПРАВОВОЙ СТАТУС АДВОКАТА В АДМИНИСТРАТИВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ

После анализа работ выдающихся ученых отмечено, что как профессиональный защитник и представитель интересов клиента адвокат может участвовать в огромной сфере материальных и процессуальных правоотношений, в которых он имеет определенный круг задач, прав и обязанностей, определяющих в своей совокупности его правовое положение в этих отношениях. Проанализировано правовой статус адвоката в административном судопроизводстве, связанный с разрешением конфликтов в публично-правовой сфере. Рассмотрена сущность понятия правового статуса, в том числе административно-правового, а также проанализированы соответствующие нормы действующего законодательства, регулирующего институт адвокатуры и порядок осуществления административного судопроизводства.

Ключевые слова: *правовой статус, административно-правовой статус, адвокат, нормы законодательства, административное судопроизводство.*

YEFIMENKO M. Y. LEGAL STATUS OF THE LAWYER IN ADMINISTRATIVE LEGAL PROCEEDINGS

The article deals with legal status of the lawyer in administrative legal proceedings as an independent participant of the administrative legal proceedings that has his tasks, functions and authorities. After analyzing the works of famous researchers it was noted that as a professional defense counsel and legal representative the lawyer can take part in the wide range of financial and procedural relations where he has scope of functions, rights and responsibilities. The functions, rights and responsibilities of the lawyer, the most important of which is protection of rights, liberties and legal interests of people, define his place in legal relations.

The article analyzes legal place of the lawyer in administrative legal proceedings in terms of arbitration policies in the public sphere. The definition of legal and administrative legal status is reviewed together with the existing statutory regulations in relation to defense attorneys and the procedure of the execution of the administrative legal proceedings.

Keywords: *legal status, administrative legal status, lawyer, statutory regulations, administrative legal proceedings.*

УДК 342.9

І. С. ПІНЧУК,

доцент спеціальної кафедри № 3

Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України

Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД КОНТРОЛЮ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Звернуто увагу на необхідність дослідження механізму контролю за законним обігом наркотичних речовин, оскільки його недосконалість та неефективність прямим чином сприяють розвитку наркоманії.

Розглянуто окремі адміністративно-правові засади контролю за обігом наркотичних засобів в Україні – визначено поняття контролю, державного контролю; проаналізовано положення основних нормативно-правових актів, в яких закріплені адміністративно-правові засади контролю у цій сфері; визначено систему органів виконавчої влади, що здійснюють контроль за обігом наркотичних засобів в Україні, розглянуто місце в ній Державної служби України з контролю за наркотиками.

Запропоновано заходи, спрямовані на удосконалення механізму контролю за обігом наркотичних засобів в Україні.

Ключові слова: контроль, державний контроль, наркотичний засіб, обіг, Державна служба України з контролю за наркотиками, механізм взаємодії, суб'єкт контролю.

Україна стоїть на шляху розбудови демократичної, соціальної, правової держави з розвиненим громадянським суспільством. Одним з першочергових питань, яке вона має вирішити на цьому шляху, є створення усіх необхідних умов для вільного, безперешкодного, повноцінного, всебічного і, що дуже важливо, здорового розвитку її населення. У Конституції України (далі – КУ) закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст. 3) [1]. Втім самого лише проголошення зазначених положень, хай навіть у Конституції, недостатньо для забезпечення нормального, повноцінного життя людини, оскільки у реальності існує велика кількість процесів і явищ, що негативним чином впливають на благополуччя людини зокрема та суспільства в цілому. Окрім інших, надзвичайно небезпечним та руйнівним явищем для суспільства, а також людського життя і здоров'я є наркоманія. Наркоманія – це психічний (а згодом і фізичний. – *І. П.*) розлад, зумовлений залежністю від наркотичного засобу або психотропної речовини внаслідок зловживання цим засобом або цією речовиною [2].

У Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року зазначається, що поширення наркоманії в Україні за останні десять років стало однією з найгостріших суспільних проблем, нерозв'язання якої призводить до заповдіння шкоди здоров'ю людини, негативного впливу на соціальну сферу, а також є загрозою національній безпеці держави [3]. Проблематика протидії цьому згубному явищу перебувала у центрі уваги таких дослідників, як В. Б. Авер'янов, Л. М. Анісімов, О. М. Бандурка, Ю. В. Баулін, Ю. П. Битяк, С. П. Дудківська, О. О. Ковалкін, О. В. Козаченко, В. К. Колпаков, Н. Ш. Курманов, А. А. Музика та ін. Однак правники, як правило, аналізують питання організаційно-правових засад боротьби з незаконним обігом наркотиків та наркобізнесом, у той час як дослідження механізму контролю за законним обігом наркотичних речовин має не менш важливе значення, адже його недосконалість та

неефективність прямим чином сприяють розвитку наркоманії.

У зв'язку із цим метою цієї статті є розгляд адміністративно-правових засад контролю за обігом наркотичних речовин в Україні. Для цього планується визначити поняття контролю, державного контролю, в т. ч. у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, розглянути основні нормативно-правові акти, в яких закріплені адміністративно-правові засади контролю у цій сфері.

Відповідно до Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» наркотичні засоби – це речовини природні чи синтетичні, препарати, рослини, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів [4]. У свою чергу обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів – види діяльності з: культивування рослин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, транзиту через територію України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що дозволяються і контролюються згідно з цим Законом [4].

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» [5] є наркотичні засоби, обіг яких заборонено, як є і такі, що обмежені в обігу. Тобто деякі різновиди наркотичних засобів, їх розроблення, виготовлення, перевезення, зберігання та реалізація дозволяються державою, однак все це здійснюється у суворій відповідності до закону та перебуває під суворим контролем держави.

Термін «контроль» (від англ. control) у загальномовному значенні розуміється як перевірка, спостереження, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимсь, чимось [6, с. 558; 7, с. 193].

Сутність контролю як соціального явища полягає у протидії чомусь небажаному [8, с. 37], такому, що не відповідає загальноприйнятим нормам і правилам, має деструктивний

та дезорганізуючий характер. Соціальний контроль – це механізм, за допомогою якого суспільство і його підрозділи (групи, організації) забезпечують дотримання системи обмежень (умов), порушення котрих завдає шкоду функціонуванню соціальної системи [9, с. 1263]. Або, як зазначено у соціальному енциклопедичному словнику – соціальний контроль являє собою систему процесів і механізмів, що забезпечують підтримання соціально прийнятних зразків поведінки та функціонування соціальної системи в цілому [10, с. 140].

Похідним від соціального контролю є державний. На сторінках юридичної літератури пропонуються різні визначення поняття державного контролю. Так, наприклад, В. Б. Авер'янов вважає, що змістом державного контролю є спостереження та перевірка розвитку суспільної системи й усіх її елементів відповідно до визначених напрямів, а також попередження та виправлення можливих помилок і неправомірних дій, що перешкоджають такому розвитку [11, с. 349].

Ю. П. Битяк визначає державний контроль як основний спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні, один із найбільш важливих елементів державного управління. На його думку, без організації та здійснення контролю неможлива належна робота державного апарату, інших підконтрольних державі структур. Контроль також виступає одним з основних дисциплінуючих факторів поведінки громадян [12, с. 244].

Заслуговує на увагу і дослідження В. К. Колпакова та О. В. Кузьменко, які визначають контроль як здійснення суб'єктом контролю обліку і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції [13, с. 524].

На думку С. В. Ківалова, контроль – це спостереження за відповідністю діяльності керованого об'єкта приписам, отриманим від керівного суб'єкта, та виконанням прийнятих рішень. Функція контролю у державному управлінні полягає в аналізі та співставленні фактичного стану тієї чи іншої галузі з вимогами, які стоять перед нею, відхилень у виконанні поставлених завдань та причин таких відхилень, а також в оцінці діяльності й доцільності саме такого шляху [14, с. 291].

У своїх працях Д. М. Бахраха пише, що контроль є найважливішим видом зворотного зв'язку, каналами якого суб'єкти влади отримують інформацію про фактичний стан справ, про виконання рішень. Він використовується

для підвищення виконавчої дисципліни, оцінки роботи, запобігання небажаних наслідків, оперативного регулювання процесу [15, с. 432].

Отже, враховуючи вищевикладене, можемо дійти висновку, що під державним контролем за обігом наркотичних засобів слід розуміти систему заходів, методів та засобів спостереження компетентними суб'єктами за дотриманням режиму законності в процесі розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, транспортування, придбання та реалізації наркотичних засобів, обіг яких обмежений.

Основні аспекти адміністративно-правового контролю за обігом наркотичних засобів в Україні визначаються Законом «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» [4]. У ст. 6 Закону передбачено цілу низку заходів контролю за обігом наркотичних речовин. До них належать: визначення основних умов, вимог, правил і системи заходів, пов'язаних з обігом наркотичних засобів в Україні; ліцензування відповідних видів діяльності з обігу наркотичних засобів; запровадження системи дозволів у сфері обігу наркотичних засобів та контролю за дотриманням дозвільних документів; визначення щорічної потреби України в наркотичних засобах для цілей, передбачених Законом; застосування заборон та обмежень щодо обігу окремих наркотичних засобів, встановлення квот, у межах яких здійснюються виробництво, виготовлення, зберігання, ввезення на територію України, вивезення з території України наркотичних засобів; подання в установленому цим Законом порядку суб'єктами господарювання у сфері обігу наркотичних засобів до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері обігу наркотичних засобів, звітів про діяльність, пов'язану з обігом наркотичних засобів; подання статистичних даних щодо фактичного обігу наркотичних засобів в Україні згідно із законодавством та міжнародними договорами України; інформування відповідно до міжнародних договорів України компетентних органів інших держав про вивезення з території України або транзит через територію України наркотичних засобів; встановлення спеціальних вимог щодо зберігання наркотичних засобів; а також інші заходи контролю за обігом наркотичних засобів, встановлені цим та іншими законами.

Велика кількість означених заходів контролю пояснюється тим, що його предмет та об'єкт мають особливе значення для суспільства і держави, тому остання намагається

здійснювати всебічне та якомога повніше спостереження за ними, щоб попередити усі можливі випадки обігу наркотичних засобів поза увагою держави.

Повноцінна реалізація такого масиву та різноманіття заходів неможлива без створення розгалуженої системи компетентних суб'єктів, які будуть здійснювати заходи, застосовувати методи та засоби контролю на практиці. Відповідно до ст. 31 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» контроль за виконанням положень цього Закону здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, Міністерством внутрішніх справ України, органами доходів і зборів, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, іншими органами виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законом [4]. В системі органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України, у Збройних Силах України та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, в органах і підрозділах цивільного захисту контроль за виконанням положень зазначеного Закону покладається на керівників відповідних центральних органів виконавчої влади, які згідно із законом здійснюють керівництво відповідними військовими формуваннями та органами, голову Служби безпеки України [4].

Зі змісту статті видно, що коло суб'єктів, які здійснюють контроль за обігом наркотичних засобів, досить просторе. Така ситуація має як позитивні, так і негативні моменти. Зокрема, з одного боку, це дозволяє здійснювати масштабний та всебічний контроль обігу наркотичних засобів, з іншого – велика кількість контролюючих суб'єктів різного відомчого підпорядкування вимагає налагодження тісної взаємодії між ними, що у ряді випадків і стає на заваді здійсненню ефективного контролю через доволі часту відсутність надійних та дієвих форм і методів співпраці між контролюючим відомствами.

Охарактеризувати всю систему суб'єктів контролю обігу наркотичних засобів у межах однієї статті неможливо, тому доцільно приділити увагу тільки тому, що займає у ній центральне місце. Мова йде про Державну службу України з контролю за наркотиками (далі – ДСКН України), яка є центральним

органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. ДСКН України виконує роль головного органу у системі центральних органів виконавчої влади у сфері формування та забезпечення реалізації державної політики з питань обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, а також координації діяльності органів виконавчої влади з цих питань [16].

Відповідно до Положення про ДСКН України її основними завданнями є: формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та протидії їх незаконному обігу в межах наданих повноважень; здійснення державного регулювання та контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та заходів з протидії їх незаконному обігу в межах наданих повноважень; координація діяльності органів виконавчої влади у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та протидії їх незаконному обігу в межах наданих повноважень; забезпечення відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, взаємодії та інформаційного обміну з міжнародними організаціями і компетентними органами іноземних держав у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та протидії їх незаконному обігу, а також представлення інтересів України у зазначеній сфері в міжнародних організаціях [16].

На виконання поставлених завдань ДСКН України здійснює свою діяльність за цілою низкою напрямків: 1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України з питань, що належать до її компетенції; 2) розробляє проекти державних цільових програм з питань контролю за обігом наркотичних засобів; 3) визначає пріоритетні напрями розвитку сфери обігу наркотичних засобів, виявляє умови та причини, що призводять до незаконного обігу наркотичних засобів, організовує в межах своїх повноважень здійснення заходів щодо їх усунення; 4) проводить постійний моніторинг стану справ у сфері протидії наркозлочинності; 5) розробляє та затверджує ліцензійні умови провадження господарської діяльності з культивування рослин,

включених до переліку наркотичних засобів, ввезення на територію України, вивезення з території України, використання та знищення наркотичних засобів; б) видає суб'єктам господарювання ліцензії на провадження господарської діяльності з культивування рослин, включених до переліку наркотичних засобів, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання та знищення наркотичних засобів, а також анулює ці ліцензії, інше [16].

Окрім Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» та Указу Президента України «Питання Державної служби України з контролю за наркотиками», адміністративно-правові засади контролю обігу наркотичних засобів так чи інакше визначаються цілою низкою інших нормативно-правових актів різного рівня: постановами Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я» від 13.05.2013 № 333, «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» від 06.05.2000 № 770, «Про затвердження Порядку ліцензування діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. № 1698 і від 4 липня 2001 р. № 756» від 05.12.2007 № 1387, «Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом» від 03.06.2009 № 589, наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуску, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» від 27.01.2004 № 04/42 тощо.

Однак, незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, що складають юридичне підґрунтя здійснення контролю за обігом наркотичних засобів, різноманіття заходів контролю та широке коло контролюючих

суб'єктів, нашій державі все ще не вдалося досягти необхідного рівня ефективності та якості контролю у цій сфері. Про це, зокрема, свідчать положення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, в якій зазначається, що розвитку наркоманії у державі, окрім іншого, сприяють недостатній контроль та моніторинг наркоситуації з боку відповідних державних органів [3]. Також у цьому контексті доречно вказати Концепцію реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011–2015 роки, у змісті якої також наголошується на тому, що розвитку наркоманії та незаконного обігу наркотиків сприяють неналежний контроль за використанням прекурсорів закладами та підприємствами, діяльність яких пов'язана з їх застосуванням, а також їх незаконне виробництво та ввезення на територію України, відсутність належного контролю за виробництвом, виготовленням, придбанням, зберіганням, відпуском, обліком, перевезенням, пересиланням наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, а також лікарських засобів, зловживання якими може викликати наркотичну залежність [17].

Отже, з метою підвищення якості та дієвості контролю за обігом наркотичних засобів в Україні слід здійснити низку заходів, спрямованих на удосконалення механізму цього контролю, зокрема: переглянути діючу законодавчу базу у цій сфері, систематизувати її та відмовитися від зайвої зарегульованості порядку обігу наркотичних засобів, що ускладнює самим же контролюючим органам доступ до них; розробити та законодавчо закріпити основні принципи контролю за обігом наркотичних засобів; організувати ефективний та надійний механізм взаємодії між суб'єктами зазначеного контролю; вдосконалити координаційну політику з цього питання.

Необхідно наголосити на тому, що ряд заходів державного характеру щодо удосконалення системи контролю за обігом наркотиків передбачені Стратегією державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, у якій закріплено, що система контролю за обігом наркотиків і доступу до наркотичних лікарських засобів вибудовується на нових принципах і засадах розумної самодостатності режимних заходів, скасування надмірних адміністративних обмежень з одночасним забезпеченням надійності контролю [3].

Список використаних джерел

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-вр>. – Редакція від 11.08.2013.
3. Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 735-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-р>.
4. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-вр>. – Редакція від 11.08.2013.
5. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-п>. – Редакція від 17.04.2013.
6. Етимологічний словник української мови : у 7 т. – Т. 2. – К. : Наук. думка, 1985. – 570 с.
7. Івченко А. О. Тлумачний словник української мови / А. О. Івченко. – Х. : Фоліо, 2002. – 543 с.
8. Гарашук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні / В. М. Гарашук. – Х. : Фоліо, 2002. – 176 с.
9. Советский энциклопедический словарь. – Изд. 4-ое / ред. А. М. Прохоров. – М. : Сов. энцикл., 1989. – 1632 с.
10. Социологический энциклопедический словарь. На русском, английском, немецком, французском и чешском языках / ред.-координатор Г. В. Осипов. – М. : Норма (Издат. группа Норма – Инфра-М), 2000. – 488 с.
11. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т. 1 : Загальна частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Юрид. думка, 2004. – 584 с.
12. Административное право Украины : [учеб. для студ. высш. учеб. заведений юрид. спец. / Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. Н. Гарашук и др.] ; под ред. Ю. П. Битяка. – 2-е изд., перераб. и доп. – Харьков : Право, 2003. – 576 с.
13. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
14. Административное право Украины : учебник / под общ. ред. С. В. Кивалова. – Харьков : Одиссей, 2004 – 880 с.
15. Бахрах Д. Н. Административное право России : учеб. для вузов / Д. Н. Бахрах. – М. : Норма (Издат. группа Норма – Инфра-М), 2002. – 640 с.
16. Питання Державної служби України з контролю за наркотиками : указ Президента України від 13.04.2011 № 457/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457/2011>. – Редакція від 12.12.2011.
17. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011–2015 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2010 № 1808-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1808-2010-р>.

Надійшла до редколегії 04.11.2013

ПИНЧУК И. С. К ВОПРОСУ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫХ ОСНОВ КОНТРОЛЯ ОБОРОТА НАРКОТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ

Обращено внимание на необходимость исследования механизма контроля за законным обращением наркотических веществ, поскольку его несовершенство и неэффективность прямым образом содействуют развитию наркомании. Рассмотрены отдельные административно-правовые принципы контроля за обращением наркотических средств в Украине – определено понятие контроля, государственного контроля; проанализированы положения основных нормативно-правовых актов, в которых закреплены административно-правовые принципы контроля в этой сфере; определена система органов исполнительной власти, осуществляющих контроль за обращением наркотических средств в Украине, рассмотрено место в ней Государственной службы Украины по контролю за наркотиками. Предложены меры, направленные на усовершенствование механизма контроля за обращением наркотических средств в Украине.

Ключевые слова: *контроль, государственный контроль, наркотическое средство, обращение, Государственная служба Украины по контролю за наркотиками, механизм взаимодействия, субъект контроля.*

PINCHUK I. S. ON THE ISSUE OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL FRAMEWORK FOR DRUG TRAFFICKING CONTROL

The article deals with administrative-legal principles of drug trafficking control and suggests measures aimed at improvement of the existing means of drug trafficking control in Ukraine. The topic of the research is urgent due to the increase in drug addiction and the lack of monitoring on behalf of the state bodies of Ukraine. Having analyzed the works of prominent researches we have defined the term of state control in the sphere of drug trafficking and bodies that exercise control over drug trafficking in Ukraine.

From the contents of the article it is clear that the number of bodies exercising control over drug trafficking in Ukraine is great. On the one hand it allows exercising all-round control over drug trafficking, on the other hand the lack of coordination between these bodies negates its effectiveness.

The article suggests the author's plan of measures focused on the improvement of quality and effectiveness of drug trafficking control which includes reconsideration of the legislative framework, development of the principles of drug trafficking control, organization of effective cooperation between the control bodies, elimination of administrative restrictions etc.

Keywords: control, state control, drugs, trafficking, State Service of Ukraine on Drugs Control, mechanism of co-operation, control subject.

УДК 342.95

С. М. СИДОРЕНКО,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Визначено основні недоліки взаємодії Державної пенітенціарної служби України з іншими правоохоронними органами держави, запропоновані шляхи її вдосконалення. Доведено, що саме ефективна взаємодія Державної пенітенціарної служби України, кримінально-виконавчих інституцій, які знаходяться під її управлінням, прокуратури, суду, міліції та інших правоохоронних органів є необхідною умовою забезпечення додержання прав і свобод людини та громадянина, регулятором впливовості та активності цих суб'єктів правовідносин у процесі виконання кримінальних покарань та попередження їх виникнення, а також індикатором динаміки якісних і кількісних змін криміногенної ситуації в країні. Обґрунтовано, що на практиці взаємодія пенітенціарної служби з іншими правоохоронними органами реалізується в різноманітних формах, які під впливом динамічних змін в політичній і соціально-економічній сферах потребують постійного моніторингу та вдосконалення. Визнано доцільним більш активне й широке використання такої форми взаємодії, як міжнародне співробітництво.

Ключові слова: пенітенціарна служба, виконання кримінальних покарань, міжнародні стандарти, правоохоронні органи, форми взаємодії.

У сучасних умовах криміногенної ситуації, якій притаманні високий рівень організованості, спланованості та технічного забезпечення скоєння злочинів, транснаціональний характер, розвиток тероризму й міжнародних збройних конфліктів, має місце реальна загроза не лише порушення прав і свобод окремих громадян, посягання на життя й здоров'я, честь і гідність, недоторканність і захищеність людини, а й національної безпеки в цілому. Із метою мінімізації та нейтралізації наведених негативних явищ на державному та місцевому рівнях іде постійна наукова та практична робота, розробляються та впрова-

джуються стратегічні й тактичні заходи, одним із важливих напрямків яких є налагодження якісної та своєчасної взаємодії правоохоронних органів. Саме ефективна взаємодія Державної пенітенціарної служби України, кримінально-виконавчих інституцій, які знаходяться під її управлінням, прокуратури, суду, міліції та інших правоохоронних органів є необхідною умовою забезпечення додержання прав і свобод людини та громадянина, регулятором впливовості та активності цих суб'єктів правовідносин у процесі виконання кримінальних покарань та попередження їх виникнення, а також індикатором